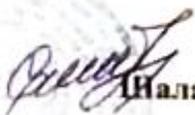

БЕКІТЕМІН:

Мектеп меңгерушісі

Диналабаева Ж.С

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ

Білім беру ұйымы : Милы бастауыш білім беретін мектебі, «Шұғыла» шағын орталығы

Топ: ересек

Балалардың жасы: 4 жастан

Жоспардың құрылу кезеңі: 13.11 - 17.11.2023ж.

Апта күндері	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Балаларды қабылдау	Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. (сөйлеуді дамыту)				
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен кеңес, әңгімелесу	"Ата-аналар мен балалардың бірлескен демалысын қалай түрлендіруге болады?" тақырыбында әңгімелесу.				

<p>Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс-әрекеті, кітаптарды қарау және басқалар)</p>	<p>"Ұйымдастырылған іс-әрекетіне лайықтық". Мақсат-міндеттері. Кезекшінің міндеттерін өз бетінше және адал орындау, тәрбиеші дайындаған материалдар мен оқу құралдарын үстелдерге қою, қажетіне қарай оларды сабақтан кейін орындарына жинау.</p>	<p>"Бөлме өсімдіктеріне күтім жасау". Мақсат-міндеттері. Өсімдіктерді таза ұстау әдістері туралы бұрын алған білімдерін нақтылау, балалардың сыртқы түріне, құрылымына назар аударып отырып, өсімдіктен шаңды кетіру әдісін таңдауды үйрету.</p>	<p>"Кітап бұрышындағы еңбек". (кітаптарды қалпына келтіру) Мақсат-міндеттері. Балаларға жөндеуді қажет ететін кітаптарды таңдауды, оларды мұқият желімдеуді үйрету (желім мен қайшыны дұрыс пайдалану, майлықтарды пайдалану). Кітаптарға ұқыпты қарауды, жұмыс істеуді үйрету, тәртіп сақтауға тәрбиелеу.</p>	<p>"Орындықтарды жуу". Мақсат-міндеттері. Балаларға тәрбиешінің көмекшісіне көмектесуге, бөлмедегі орындықтарды таза ұстауды үйрету, оларды дымқыл шүберекпен сүртіп; орындарына қоюды үйрету. Еңбек дағдыларын дамыту, жұмыс кезінде мәдени-гигиеналық талаптарды сақтау қабілетін қалыптастыру. Ересектерге көмектесуге деген ынтасын, олардың жұмысын құрметтеуге тәрбиелеу.</p>	<p>"Біз орындықтарды орнына орналастырамыз". Мақсат-міндеттері. Еңбек дағдыларын дамытуды жалғастыру; тапсырманы жылдам және мұқият орындау.</p>
<p>ҚР. Гимнін орындайды. Міндеттер. Балаларды патриоттық тәрбиені қалыптастырады. (музыка) Заттармен ойындар. Мақсат-міндеттері. Қолдың ұсақ моторикасын</p>	<p>Дидактикалық ойын. «Зат неге ұқсайды?» Мақсат-міндеттері. Балаларға бөлме ішіндегі заттардың қандай пішінге ұқсайтынын ажыратып айтуды үйрету. (сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)</p>	<p>"Көліктерді тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттері. Балаларды жылдам ойлануға тәрбиелеу. Ойынның барысы: балаларға қиылған әртүрлі көліктердің дайын суреттері беріледі. Педагог бір көліктің суретін</p>	<p>"Қажетті киімді алыңыз". Дидактикалық тапсырма: балаларға қысқы, күзгі және жазғы киімдерді ажыратуды үйрету. Зейін, есте сақтау және логикалық ойлауды тәрбиелеу. Ойын ережелері: қуыршаққа дұрыс киім таңдаңыз.</p>	<p>"Зымыранды жинайық". Дидактикалық тапсырма: балаларды жеке бөліктерден бүкіл тақырыпты құрастыруды үйрету. Дизайн қабілеттерін дамыту. Зейін, есте сақтау және логикалық ойлауды тәрбиелеу. Ойын ережелері: зымыран</p>	<p>Дидактикалық тапсырма: балаларды жеке бөліктерден бүкіл тақырыпты құрастыруды үйрету. Дизайн қабілеттерін дамыту. Зейін, есте сақтау және логикалық ойлауды тәрбиелеу. Ойын ережелері: зымыран</p>

<p>дамыту. Заттармен өз бетінше ойнауды, құрдастарын ойынға тартуды, әр баланың бастамасы мен ұйымдастырушылық қабілеттерін дамытуды үйрету. (сөйлеуді дамыту)</p> <p>Сурет салудан ойын-жаттығу "Алманы тапқан қоян". Мақсат-міндеттері. Балаларды күзгі алма ағашының жанындағы қоянның бейнесін салу техникасына үйрету; "Алма" қазақ ертегісінің сюжетін пысықтау; қарындашпен қағаздың бір жағына қоянның денесін графарет арқылы құрастырып, екінші жағына, өз қалаулары бойынша алманы не сәбізді, басқа да жеуге жарамды</p>	<p>Үстел үсті ойындары «Бұл қай кезде болады?» Мақсат-міндеттері. Балалардың жыл мезгілдері, оларға тән белгілер туралы білімдерін бекіту; мәнерлеп сөйлеуді, зейінді, тапқырлықты, шыдамдылықты дамыту. (сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)</p>	<p>көрсетеді, балалар қандай көлік екенін табады. (сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)</p> <p>Сюжетті-ролдік ойын. "Хайуанаттар бағы". Мақсат-міндеттері. Балалардың хайуанаттар бағы, қамқорлыққа алынған аңдар, хайуанаттар бағында қызмет атқаратын ветеринар дәрігері, орнитолог (құстар бойынша маман), зоолог (жан-жануарлар бойынша маман), герпетолог (қосмекенділер бойынша маман), күтуші жайлы түсініктерін, бекіту; хайуанаттар бағында мамандардың қандай қызмет атқаратынын анықтау; еңбексүйгіштікке, жан-жануарларға</p>	<p>Ойын әрекеті: қуыршаққа қажетті киімді табу. Дидактикалық материал: бала саны бойынша қуыршақтар мен қуыршақ киімдерінің кескіндері. Қысқы және жазғы пейзаж суреттері. Ойын барысы. Балалардың алдындағы үстелде қуыршақтар, қысқы және жазғы киімдер бейнеленген. Педагог жазғы және қысқы мезгілдердің суретін кезекпен көрсетеді. Балалар қуыршақтарға сәйкес киім кию керек. (танымдық дағдылар, сөйлеуді дамыту)</p>	<p>бөлшектерін дұрыс таңдап, бүктендер. Ойын әрекеті: зымыранның жеке бөліктерінің қажетті орнын табу. Дизайнды тек сызба немесе үлгі бойынша орындау. Дидактикалық материал: үлгілер, зымыранның сызбалары. Әр балаға дизайнер. Ойын барысы. Балалар дизайнерден зымыранды үлгі бойынша жинайды. Педагог балаларға бұл үлгі, зымыранның сызбасы екенін айтады. - Біз сізбен бірге конструктор боламыз. Дизайнерлер сызбаларын карап, содан кейін зымыран жасайды. (танымдық және шығармашылық, зияткерлік дағдылар)</p> <p>Мүсіндеуден ойын-жаттығу "Аю бауырсақпен кездесті". Мақсат-міндеттері.</p>
--	--	---	--	--

қоректі салуды
дағдыландыру.

қамқорлық таңытуға
тәрбиелеу.
Керекті құрал-
жабдықтар.
Хайуанаттар бағы
қызметкерлеріне
қажет құралдар мен
бұйымдар; алғашқы
медициналық көмек
сөмкесі; ойыншық
андар мен құстар;
ойыншықтарға
арналған тор
пішіндер.
Барысы.
Педагог ойын
алдында балалармен
бірге хайуанаттар
бағы жайлы
суреттерді
қарастырады, әлемде
қорғауға алынған
андар туралы
бейнежазба
көрсетеді.
Ветеринар дәрігері,
орнитолог (құстар
бойынша маман),
зоолог (жан-
жануарлар бойынша
маман), герпетолог
(қосмекенділер

Балаларды ертегілерден
қарапайым сюжетті
бейнелеуге ынталандыру;
алақан арасына салып
домалақтау тәсілін үйрету.

Дидактикалық ойын.

**"Ненің басы , ненің
құйрығы?"**.

Мақсат-міндеттері.

Суреттен жабайы
жануарларды тауып, атай
білу іскерліктерін
жетілдіру.

			<p>бойынша маман), күтуші сияқты мамандардың қызметінің маңызы, олар қолданатын құралдар жайлы талқылау қажет. Балалар хайуанаттар бағында жұмыс істейтін қызметкерлерді өздері таңдайды. Кейінкерлер өздеріне керек киім үлгілері мен құралдарды алып орындарына барады. Қалған балалар қолдарына ойыншық аңдар мен құстарды алады да, белгіленген орынға отырғызып, қозғалтып, қимылға келтіреді. Мамандар аңдар мен құстардың орнын қарап, өз көмектерін көрсетеді. Соңында педагог балалармен бірге қорытынды жасайды: сиреп бара жатқан аңдар үшін</p>	
--	--	--	---	--

			<p>жауапкершілікті сезіну, тірі табиғат тіршілігінің заңдылығын бұзбау, қамқорлық таныту және олардың тіршілігі үшін қолайлы жағдай туғызу керектігі жайлы айту. (сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу)</p>		
<p>Ертеңгілік жаттығу</p>	<p>Жалпы дамыту жаттығулары (кішкентай доптармен)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бастапқы қалып: дене тік, доп оң қолдарында 1-2 балалар қолдарын жандарына созады, жоғары көтереді, допты сол қолдарына салады. 3-4 қолдарын төмен түсіріп, бастапқы қалыпқа келу (жаттығу сол қолмен орындалады), 5-6 рет қайталанады. 2. Бастапқы қалып: аяқ арасы алшак, дене тік, доп оң қолдарында. 1-2 оң аяқты көтеріп, бүгілген оң аяқтың астынан допты сол қолға салады. 3-4 Бастапқы қалыпқа келу (дәл осы жаттығу сол жаққа 5 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ арасы алшак, дене тік, доп оң қолдарында 1 отыру, қолдарын алдына созып, допты сол қолдарына салу. 2 Бастапқы қалыпқа келу (дәл осы жаттығу сол жаққа 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: тізені бүгіп, өкшемен отыру, доп оң қолдарында. 1-3 допты өзінен оң жаққа түзу домалату. 4 допты алу, тіктелу, допты сол қолға салу (дәл осы жаттығу сол жаққа 5 рет қайталанады). 5. Бастапқы қалып: жерге отыру, аяқты бірге түзу қою, доп аяқ жақта, қолдарымен артқа қарай жер тіреу. 1-2 аяқты түзу жоғары көтеру, допты домалату және ұстап алу, 3-4 Бастапқы қалып: жаттығу орташа қарқынмен орындалады (жаттығу 5 рет қайталанады). 6. Бастапқы қалып: дене тік, допты екі қолмен төменде ұстау; допты лақтыру және ұстап алу (жаттығу 5 рет қайталанады). 				

			жауапкершілікті сезіну, тірі табиғат тіршілігінің заңдылығын бұзбау, қамқорлық таныту және олардың тіршілігі үшін қолайлы жағдай тудыру керектігі жайлы айту. (сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу)		
--	--	--	--	--	--

Ертеңгілік жаттығу

Жалпы дамыту жаттығулары (кішкентай доптармен)

1. Бастапқы қалып: дене тік, доп оң қолдарында
1-2 балалар қолдарын жандарына созады, жоғары көтереді, допты сол қолдарына салады.
3-4 қолдарын төмен түсіріп, бастапқы қалыпқа келу (жаттығу сол қолымен орындалады), 5-6 рет қайталанады.
2. Бастапқы қалып: аяқ арасы алшак, дене тік, доп оң қолдарында.
1-2 оң аяқты көтерін, бүгілген оң аяқтың астынан допты сол қолға салады.
3-4 Бастапқы қалыпқа келу (дәл осы жаттығу сол жаққа 5 рет қайталанады).
3. Бастапқы қалып: аяқ арасы алшак, дене тік, доп оң қолдарында
1 отыру, қолдарын алдына созып, допты сол қолдарына салу.
2 Бастапқы қалыпқа келу (дәл осы жаттығу сол жаққа 5 рет қайталанады).
4. Бастапқы қалып: тізені бүгіп, өкшемен отыру, доп оң қолдарында.
1-3 допты өзінен оң жаққа түзу домалату.
4 допты алу, тіктелу, допты сол қолға салу (дәл осы жаттығу сол жаққа 5 рет қайталанады).
5. Бастапқы қалып: жерге отыру, аяқты бірге түзу қою, доп аяқ жақта, қолдарымен артқа қарай жер тіреу.
1-2 аяқты түзу жоғары көтеру, допты домалату және ұстап алу,
3-4 Бастапқы қалып: жаттығу орташа қарқынмен орындалады (жаттығу 5 рет қайталанады).
6. Бастапқы қалып: дене тік, допты екі қолмен төменде ұстау; допты лақтыру және ұстап алу (жаттығу 5 рет қайталанады).

	7. Бастапқы қалып: дене тік, доп оң қолдарында. Оң және сол аяқтарымен айнала оңға, солға педагогтің 1-8 дейін санау және секіру. (дене шынықтыру, дербес әрекет, мәдени-гигиеналық дағдылар)				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Жабайы табиғат әлемімен таныстыру. Суретке қарап әңгімелесу. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)	Жабайы аңдар туралы әңгімелесу. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)	Аңдардың қысқа дайындығы туралы суретке қарап әңгімелесу. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)	Аңдар туралы мақал-мәтелдер жаттау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)	Жабайы табиғат туралы пысықтау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)
Мектепке дейінгі ұйым кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	Дене шынықтыру "Бір жанымен, шапшаң қадаммен жүру". Максат-міндеттері. Балаларды сапта бірінің артынан бірі бастарын төмен түсірмей, аяқтарына шалынбай, аяқ-қол қимылын сәйкестендіріп, еркін шашырап жүру мен жүгіруді үйрету.	Қазақ тілі "Жабайы аңдар және балалары. Жылдам-баяу". Максат-міндеттері. Балалардың жабайы аңдар туралы түсініктерін кеңейту; жабайы аңдардың балаларының атауларымен таныстыру; "жылдам - баяу" қимыл-әрекеті жайлы түсініктерін қалыптастыру; ормандағы жабайы аңдардың тіршілігі жайлы білімдерін бекіту. Музыка "Кіріі". Максат-міндеттері.	Дене шынықтыру "Аңдардың жүрістеріне еліктейік". Максат-міндеттері. Балаларды педагогтің нұсқаулары бойынша жүгіруге үйрету.	Музыка "Аңдардан нені үйренеміз?" Максат-міндеттері. Балалардың кірпі туралы әнге қызығушылығын арттыру; әннің сөздік мағынасын эмоционалды қабылдай білуді үйрету.	Дене шынықтыру "Ойын жүргізуші". Максат-міндеттері. Балаларға бір орында оңға және солға бұрылып секіруді; допты жоғары лақтыру және екі қолымен қағып алуды (қатарынан 3—4 рет) үйрету.

<p>Ол не? (Қар.) Қимылды ойыны. «Сұр қоян жуынды». (дене шынықтыру) Мақсат-міндеттері. Мәтінмен сәйкес қозғалысты орындай білуді бекіту. Алаңда бір-біріне соқтықпай орын ауыстыру дағдыларын дамыту. "Табиғат құбылыстарын ажырату, олардың қасиеттерін ата" дидактикалық ойыны. (дене шынықтыру) Мақсат-міндеттері. Қасиетіне қарай қар мен жаңбырды ажырата білу, табиғат құбылыстары жөніндегі білімдерін бекіту, қатты, жұмсақ, ериді, бұға айналады. Ойын барысы. Балаларға қар мен жаңбырдың суреттерін көрсету,</p>	<p>дамыту. Көркемсөз. М. Әлімбаев «Жаңбыр». Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Көкте қызыл-жасылды Кемпіркосақ асылды. Құлпырғаны қызық-ақ Жеті түрлі бояумен. Бір кесегін үзін аң, Үйіме әкеп қояр ма ем. Табиғат құбылыстарын болжау. Ыстық жел соқса, жаңбыр жауады. Торғайлар топтасып ұнса, күн ашық болады. Тәжірибе: тонырақ салынған бар-екі ыдыс дайындау, сумен суару және бақылау. Ауа көпіршіктері пайда болады, ол</p>	<p>қалқымалы және тағы басқа) Сұрақтар: - Бүгін ауа райы қандай? Бүгін аспан қандай? Сен аспаннан не көріп тұрсың? Бұлттар қандай болып көрінеді? Бұлттар бір орында тұр ма? Жел бұлттарға қалай әсер етеді? Бұлттар көшіп бара ма? Бұлттар аспанда қалқып жүр ме? Балаларды бұлттардың пішіні туралы қиялдауды, оған жануарлар мен өсімдіктер әлемінен ұқсастықтарды табуға қызықтыру. Балалардың айтқан сөздері және бейнелі сөздері үшін мақтау. Көркемсөз Ақсың, сұрсың қарасың, Қалқып қайда барасың? Жерге нөсер төгілсін, Өссін гүлдер, көп</p>	<p>тыныс алуын дамыту. Сұрақтар: - Жаңбырдан кейін шалшық қайда жоғалады? Суга не болады? Бұлт қайдан пайда болады? Егер балаларға жауап беру қиын болса, онда өзендердегі, теңіздердегі, шалшықтардағы және басқалардағы судың булануынан ауада әрдайым су буы болатындығын түсіндіріңіз, бірақ біз оны көрмейтінімізді айтыңыз. Бу көтеріліп, көрінетін болады - бұлттар пайда болады. Олар кішкентай су тамшыларынан тұрады. Егер мұндай бұлт салқындаса, тамшылар бірге жиналып, үлкен, ауыр болып жерге түседі - жаңбыр жауады. Көркемсөз (сөйлеуді</p>	<p>мұз бұршақтары сияқты шашылып үлгермейді. Бұршақ - табиғи апат, ол егіндер мен өсімдіктерді құртады. Экологиялық міндет: судың әртүрлі күйлері туралы түсініктерді нақтылау. Көркемсөз Ақсың, сұрсың қарасың, Қалқып қайда барасың? Жерге нөсер төгілсін Өссін гүлдер, көп егін. Гүл, гүл жайнап өсер көп Нөсерлетсең нөсерлет. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттері. Балаларды ойын шартына сай ойынды әділ ойнауға, рөлді дұрыс атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушылар шеңбер құрып тұрады. "Мысық" пен "тышқанды" санамақ арқылы тағайындайды. Ойын басталар алдында кейіпкерлер шеңбер сыртында бір-бірінен алшақ тұрады. Балалардың</p>
---	--	---	---	--

<p>олардың бір-бірінен ажыратып айту тапсырылады. Білімдерін анықтау барысында табиғат құбылыстардың қасиеттерін айтып берулері керек.</p> <p>Еңбек: «Бөлме өсімдіктерін күту». Мақсат-міндеттері. Тәрбиешінің басқаруымен балалар оранжереяларда, қысқы бақтарда пайдалы еңбекпен айналыса алады. Бөлме өсімдіктерін күтуге тәрбиелеу; қажетіне қарай суару, гүлсауыттағы шартты белгіге қарау, жапырақтарды дұрыс сүрту.</p> <p>Өз бетімен ойындар: шашақтармен ойын. Мақсат-міндеттері. Таза ауада ойын ойнау. Өзіне қызық ойындарға қатысуға ынталандыру.</p>	<p>өсімдіктердің өсуіне септігін тигізеді. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, қазақ тілі) Қорытынды: топырақты қопсыту керек.</p> <p>Экологиялық ойын. "Өсіру". Топырақта өсетін өсімдік түрін алып келу.</p> <p>"Кемпіркосак" кимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттері. Балаларды бір-бірін ітермей жүгіруге тәрбиелеу; қауіпсіздікті сақтауды түсіндіру. (дене шынықтыру)</p> <p>Еңбек: гүл отырғызуға ыдыс дайындау (жерді казу, топырақты дайындау). Мақсат-міндеттері. Балаларды жер өңдеу жұмыстарымен таныстырып, еңбек</p>	<p>егін.</p> <p>Гүл-гүл жайнап өсер көп, Нөсерлетсең нөсерлет.</p> <p>Жұмбақ Көз жасты – жылауық, Келе жатыр бір алып. Жабыркаса жылайды, Жадыраса тарайды. (Бұлт.)</p> <p>"Әткеншек" кимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру) Мақсат-міндеттері. Балаларды шеңберде ойын ережесіне сай ойнауға ынталандыру; бір адамдай белгі бойынша шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып жүгіруге дағдыландыру; вестибуляр аппаратын дамыту;</p>	<p>дамыту) Күзгі көк бұлт мен болам, Көтеріліп теңізден. Аспанға биік барамын, Қаласам қазір сендерге, Жаңбыр болып жауамын.</p> <p>"Қу түлкі" кимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру) Мақсат-міндеттері. Балалардың ойын шарттарына сай ойнай білуі, "Мен - түлкі!" белгісі бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін жетілдіру; кимылдарды үлестіруге, ептілікке, жігерлілікке тәрбиелеу.</p> <p>Балалар кішкентай шеңберге жиналады. Олар педагогтің нұсқауы бойынша көздерін жұмады, ал</p>	<p>қалғаны бір-бірінің қолын ұстап, шеңбер жасап жүріп сөздерді айтады:</p> <p>Мысығмыз момақан, Жүреді аулада аңдамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Осы сөздерді айтып, балалар тоқтайды да "мысық" "тышқанды" қуалап кетеді.</p> <p>Балалар қол ұстасып, қолдарын жоғары көтеріп, "тышқан" үшін ұяға жол ашып берін жатады. "Мысық" ұяға кіріп кетсе, ары қарай өткізбес үшін, қолдарын төмен түсіріп, жолды жауып қояды.</p> <p>Ойынға қатысушы балалар өте зерек болуы керек, қолды біресе жоғары көтеріп, біресе төмен түсіріп, "мысық" пен "тышқанның" қуаласпағын реттеп тұру өте маңызды.</p> <p>"Тышқан" ұсталып қалса, кейінкерді ауыстыруға болады.</p> <p>Тышқан мен мысықтың диалогін қосуға болады.</p> <p>Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім,</p>
---	--	--	--	--

<p>дағдыларын жетілдіру.</p> <p>"Көк ту" қимыл-қозғалыс ойыны.</p> <p>Мақсат-міндеттері.</p> <p>Достыққа, белсенділікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу.</p> <p>Ойын шарты.</p> <p>Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топта өз тулары болады. Әр тудың қорғаушысы болады. Ту қорғаушылар тудың қасында тұрады.</p> <p>(дене шынықтыру, сөйлеуді дамыту)</p> <p>Басқа балалар қарсыластарын өз тобына ауыстырулары керек.</p> <p>Екі топтың ортасынан сызық сызылады да, қарсыластарына қарама-қарсы тұрады. Бір-бірінің қолдарынан ұстап, өз топтарына тартып алуға тырысады.</p>	<p>ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу.</p> <p>Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз.</p> <p>Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз.</p> <p>Д. Ахметова.</p> <p>Соңғы сөздерден кейін балалар жерге отырып, қолдарын босатады, демалады.</p> <p>Ойын бірнеше рет қайталануы мүмкін.</p> <p>Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек.</p> <p>Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек.</p> <p>Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу.</p>	<p>жүргізуші (педагог) балаларды шеңбер сыртында жүріп, кез келген баланы ақырын түртіп қалады.</p> <p>Педагог таңдаған бала "қу түлкі" болып саналады.</p> <p>Ойыншы балалар жан-жақтарына қарап: "Қу түлкі, сен қайдасың?" - деп, үш рет сұрайды.</p> <p>Соңғы сұрақтан кейін бұдан бері жасырынып тұрған қу түлкі: "Мен мындамын!" - деп дауыстайды.</p> <p>Осы жерден бастап, балалар "қу түлкіден" жан-жаққа қашып құтылуы керек.</p> <p>"Қу түлкі" кімге қолын тигізсе, сол шетке шығады.</p> <p>Еңбек: алаңды тазарту ұжымдық еңбегі.</p> <p>Мақсат-міндеттері.</p> <p>Жалпы жұмысқа қатысу, жұмысты</p>	<p>Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық.</p> <p>Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық!</p> <p>Мысық: - Мияу!</p> <p>Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді?</p> <p>Бұл тышқаның өнерін, Қане, байқап көрейін.</p> <p>Еңбек: гүлзарларды суару.</p> <p>Мақсат-міндеттері.</p> <p>Ересектерге көмек көрсетуге; өсімдіктерге қамқорлық жасауға үйрету.</p> <p>"Сызықты баспа" қимыл жаттығуы.</p> <p>Мақсат-міндеттері. Балаларды бір бағытта жылжып, екі аяқпен, бағытты өзгертіп секіруге дағдыландыру.</p> <p>Балалардың секіру жолының бойына әрқалай орналасқан шақпақтар немесе шеңберлер салынады (немесе шеңберлер төселінеді).</p> <p>Күрделенуі: 1) сызықтардан жылдам секіруге шақыру.</p>
---	---	--	---

		<p>Қай топ балаларды көп жинай алса, сол топ жеңіске жетеді. Жеңілген топтың туына шабуыл жасалады. Балалар өз туларын қорғап қалса, ойын жалғаса береді.</p> <p>Далаға шығарылатын материалмен ойын ойнау.</p>	<p>Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды.</p> <p>Еңбек: балалармен бірге гүлзарда өскен гүлдерді тексеру; сынған сабақтарын бұтақтарын жинау.</p> <p>Мақсат-міндеттері. Ұқыптылыққа, қамқорлыққа тәрбиелеу.</p> <p>Еркін ойын. "Күп мен жанбыр". (танымдық дағдылар)</p> <p>Мақсат-міндеттері. Балалардың шығармашылығын, кеңістікті бағдарлауын, қимыл жылдамдығын, зейінін дамыту.</p> <p>Ойын барысы. Балалар ашық алаңда еркін ойнап жүреді, гүл тереді, қобелек қуалайды, секіреді,</p>	<p>сонына дейін жеткізуге баулу.</p> <p>Қозғалыстарды дамыту</p> <p>жыттықтары: жүгіріп келіп ұзындыққа секіру (кемінде 1м).</p> <p>Мақсат-міндеттері. Ұшу ауқымын дамыту.</p> <p>Далаға шығарылатын материалмен ойын ойнау.</p>	<p>Далаға шығарылатын материалмен ойын ойнау.</p>
--	--	---	---	--	---

			<p>жүгіреді. Тәрбиеші "Жаңбыр жауды!" дегенде балалар пана іздеп, үйшіктерге тығылады. Бұнда жерден жоғары тұрған құрылғылардың үстіне шығып кету туралы келісуге болады (мысалы, бөренелер, орындықтар, сатылар).</p> <p>Тәрбиеші "Күн шықты!" дегенде балалар қайта алаңға шығып ойындарын жалғастыра береді. Бұнда келісілген негізгі қимылдың бірін орындап жүруге болады (мысалы, тек қана секіру, арқамен теріс қарап жүгіру және тағы басқа)</p> <p>Далаға шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар.</p>		
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін жинау, қолдарын жуу. (мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)				
Балалардың дербес әрекеті	Сюжеттік	Сөйлеуді	Құрастырудан	Математика	Көркем әдебиеттен ойын-

<p>(аз кимылды, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс-әрекеті, кітаптарды қарау және басқалар)</p>	<p>ойыншықтармен ойындар: Ертегіні оқу; үстел театры және тағы басқа. Мысалы: үстел театры «Үйшік» орыс халқының ертегісін сахналау. (көркем әдебиет, сөйлеуді дамыту)</p>	<p>дамытудан ойын-жаттығу "Зообак тұрғындары туралы жұмбақ жасыру жаттығулары". Мақсат-міндеттері. Балаларды көркемсөздің жұмбақ формасымен таныстыру, жұмбақтың тақпақтан негізгі айырмашылығын түсіндіру; ортақ қасиеті бар заттардың жалпылауыш сөзбен аталатыны туралы түсініктерін бекіту.</p>	<p>ойын-жаттығу "Түлкі деген қу болар". Мақсат-міндеттері. Балаларға қағазды бұру арқылы конус жасап, оригами әдісі бойынша түлкінің басын құрастыруға, желім арқылы түлкінің басы мен денесін жапсыруды үйрету.</p>	<p>негіздерінен ойын-жаттығу "Қояндар отбасы қысқа дайындалады". Мақсат-міндеттері. Балаларды заттардың саны кем болған топқа, бірін қосып, үстемелеу немесе артық топтан бір затты алып тастау сияқты теңдікті орнату тәсіліне үйрету.</p>	<p>жаттығу "Батпан құйрық". Мақсат-міндеттері. Балаларды «Батпан құйрық» ертегісінің мазмұнымен таныстыру және ертегі кейіпкерлерінің сөздерін мұқият тыңдай отырып, қайталауды үйрету. Дидактикалық ойын. "Батпан құйрық қай жануардың құйрығы?" Мақсат-міндеттері. Жануарлардың дене мүшелерін тауып, дұрыс атауды үйрету. (қазақ тілі, сөйлеуді дамыту)</p>
	<p>Қимылды ойын. "Аншылар мен қояндар". Мақсат-міндеттері. Балалардың қоян болып секіріп, "аншыдан" қорғана білуін үйрету. Ойын барысы. Алаңның бір жағына аншы, келесі жақта қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда екі аяқты қосып алдыға секіріп жүреді. Тәрбиеші:</p>	<p>Сюжетті-рольдік ойын "Цирк". Мақсат-міндеттері. Балалардың циркте жұмыс жасайтын өнерпаздар (сайқымазақ, гимнасшы, сиқыршы, жоңғарлар, аңдарды жаттықтырушы) туралы түсініктерін</p>	<p>Сюжетті-рольдік ойын. "Хайуанаттар бағы". Мақсат-міндеттері. Балалардың хайуанаттар бағы, қамқорлыққа алынған аңдар, хайуанаттар бағында қызмет атқаратын ветеринар дәрігері, орнитолог (құстар бойынша маман), зоолог (жан-жануарлар бойынша маман), герпетолог (қосмекенділер бойынша маман),</p>	<p>Қоршаған ортамен танысу "Мыршай". Мақсат-міндеттері. Балаларға түлкі туралы түсінік бере отырып, түлкінің сыртқы түрі мен тіршілігі туралы білімдерін кеңейту. "Қай жануардың құйрығы екенін таба аласың ба?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттері. Балалардың</p>	<p>Дидактикалық ойын. «Берілген дыбысқа келетін сөзді ата». Шарты: ойынды педагог бастап, балаларға бір сөзді айтады, сол сөз қандай дыбыспен аяқталса, ойынды жалғастырушы бала сол дыбыстан басталатын жаңа сөз айтуы тиіс. Ойын осылай жалғасын табады. Мысалы: шырша - алма - апорт - трактор -</p>

	<p>«Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады.</p> <p>(дене шынықтыру)</p>	<p>калыптастыру; цирк әртістерінің жұмысын түсіндіру; еңбексүйгіштікке, төзімділікке, әдептілікке, саламатты өмір салтын ұстануға тәрбиелеу.</p> <p>Керекті құрал-жабдықтар.</p> <p>Ойыншық құралдар мен модельдер, циркте жұмыс істейтін әртістерге қажет (доптар, ойыншық аңдар, бас киімдер, таяктар, спорттық киімдер үлгісі, гимнастикалық сылдырмақтар, костюмдер).</p> <p>Барысы.</p> <p>Ұйымдастырылған іс-әрекеттің басында педагог балалармен бірге цирктің (сурет) алатын орны, онда жұмыс істейтін әртістер жайлы әңгімелеседі; әр</p>	<p>күтуші жайлы түсініктерін, бекіту; хайуанаттар бағында мамандардың қандай қызмет атқаратынын анықтау;</p> <p>еңбексүйгіштікке, жан-жануарларға қамқорлық танытуға тәрбиелеу.</p> <p>Керекті құрал-жабдықтар.</p> <p>Хайуанаттар бағы қызметкерлеріне қажет құралдар мен бұйымдар; алғашқы медициналық көмек сөмкесі; ойыншық аңдар мен құстар; ойыншықтарға арналған тор пішіндер.</p> <p>Барысы.</p> <p>Педагог ойын алдында балалармен бірге хайуанаттар бағы жайлы суреттерді қарастырады, әлемде қорғауға алынған аңдар туралы бейнежазба</p>	<p>қабылдау, зейін, есте сақтау қабілеттерін дамыту, түстерді, көлемді дұрыс ажыратуға үйрету.</p> <p>(сөйлеуді дамыту, математика негіздері)</p> <p>Сюжеттік-рөлді ойын.</p> <p>"Табиғи қорық".</p> <p>Мақсат-міндеттері.</p> <p>Балаларға табиғи қорықтар туралы түсінік беру, "Қызыл кітап", қорықта қызмет ететін орманшы, аңшы, ағаш кесуші, ветеринар дәрігер жайлы түсініктерін бекіту; орман қызметкерлері орманды, ондағы тіршілік ететін аңдарды қорғауда қандай рөл атқаратынын анықтау; еңбексүйгіштікке, аңдарға қамқорлық</p>	<p>(сөйлеуді дамыту)</p>
--	---	--	--	---	---------------------------------

		<p>эртиспен мамандар қандай құралдарды пайдалатынын, олардың жұмыстары қаншалықты қиын екенін түсіндіреді. Балалар циркте жұмыс істейтін әртістерге: сайқымазақтар, гимнасшылар, сиқыршылар, жонглерлер, аңдарды жаттықтырушыларға болып бөлінеді, топтасып, белгілі тапсырмаларды орындайды. Педагог цирк қойылымдары жайлы хабарлайды да, қалған балаларды орындықтарға жайғасуға шақырады. Әр орындаушы өзінің шығуын үлкен құрметпен хабарлайды және өзін қолдан, қошемет көрсетуді сұрайды. Балаларға қойылым соңында әртістер көрермендерге бас</p>	<p>көрсетеді. Ветеринар дәрігері, орнитолог (құстар бойынша маман), зоолог (жан-жануарлар бойынша маман), герпетолог (қосмекенділер бойынша маман), күтуші сияқты мамандардың қызметінің маңызы, олар қолданатын құралдар жайлы талқылау қажет. Балалар хайуанаттар бағында жұмыс істейтін қызметкерлерді өздері таңдайды. Кейінкерлер өздеріне керек киім үлгілері мен құралдарды алып орындарына барады. Қалған балалар қолдарына ойыншық аңдар мен құстарды алады да, белгіленген орынға отырғызып, қозғалтып, қимылға келтіреді. Мамандар аңдар мен</p>	<p>табығту сезімдерін тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Табиғи қорық қызметкерлеріне қажет құралдар мен бұйымдар; алғашқы көмек сөмкесі; ойыншық аңдар мен құстар; жасанды орман, бұлақ, тау үлгісі. Барысы. Педагог балалармен бірге дайындық жұмысы ретінде табиғи қорық жайлы суреттер қарастырады. Қазақстанның табиғи қорықтары жайлы бейнежазба көру. Балалар табиғи қорықта орманшы, аңшы, ағаш кесуші, ветеринар дәрігер сияқты мамандар не істейтінін (орманшы ауру ағаштарды тауып, ағаш кесушіге шабуға тапсырма</p>	
--	--	---	---	---	--

		<p>ініндерін, ал көрермендер қол шапалақтап, мақтайтынын айтып қою қажет. Педагог ойын барысын өзі түзетеді, балалар әрекетінің белсенділігін арттыру үшін қосымша сұрақтар қояды.</p> <p>Соңында педагог балармен бірге қорытынды жасайды: әртістің шеберлігі мен тынымсыз еңбегінің арқасында цирк қойылымдары әсерлі және қызықты болады.</p> <p>(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)</p>	<p>құстардың орнын қарап, өз көмектерін көрсетеді.</p> <p>Соңында педагог балалармен бірге қорытынды жасайды: сиреп бара жатқан аңдар үшін жауапкершілікті сезіну, тірі табиғат тіршілігінің заңдылығын бұзбау, қамқорлық таныту және олардың тіршілігі үшін қолайлы жағдай туғызу керектігі жайлы айту.</p> <p>(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу)</p>	<p>береді, ауырған аңдарды байқап, ветеринарға көрсетеді, аңшы саны артқан жыртқыштарды атады); қандай құралдарды қолданатынын талқылау керек.</p> <p>Балалар табиғи қорықта жұмыс істейтін қызметкерлердің қандай қызмет атқаратынын өздері таңдайды.</p> <p>Кейіпкерлер өздеріне керек киім үлгілері мен құралдарды алып, орындарына барады. Қалған балалар қолдарына ойыншық аңдар мен құстарды алады да, белгіленген орынға отырғызып, қозғалтып, қимылға келтіреді.</p> <p>Соңында педагог балалармен бірге қорытынды жасайды:</p>	
--	--	---	---	---	--

				<p>адам тірі табиғаттың тіршілік заңын бұзбау керек, оларға көмектесу және қорғау керек. (сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу)</p>	
<p>Балалармен жеке жұмыс</p>	<p>Дидактикалық ойын. «Артығын тап». Әрбір балаға карточкалар ұсынады. Карточкадағы суреттен артық суретті тауып, мағынасын түсіндіруін сұрайды. Карточкада не бейнеленгенін атап, артығын қарындашпен сызады. Мысалы, мұнда қар артық, қар қыста ғана болады.</p>	<p>«Суреттерді орналастыр». Мақсат-міндеттері. Заттарды топтастыруға жаттықтыру, өз бетінше тапсырманы орындауға дағдыландыру, ойлау қабілетін дамыту. Ойынның құрал-жабдықтары: тор көз салынған қағаз беттері, әртүрлі суреттер. Ойынның мазмұны: балалар берілген суреттерді әр бағанға, әр жолға олардың бірі ғана келетіндей етіп, шаршы торкөздерге орналастырады.</p>	<p>«Көзіңді жұмып, қолыңмен анықта». Мақсат-міндеттері: ұзын - қысқа, жуан - жіңішке, үлкен - кіші ұғымдарын бекіту. Ойынның құрал-жабдықтары: қарындаштар, таяқшалар. Ойынның мазмұны: балалар сипап сезу арқылы заттың ұзын немесе қысқалығын анықтайды. Ұзындығы әртүрлі қарындаштар алынады. Жүргізуші бір баланы шақырып, оған «көзіңді жұм да, қарындаштың ұзын-қысқалығын анықта» деген тапсырма береді.</p>	<p>«Жоғарыда, төменде». Мақсат-міндеттері. Жоғары – төмен ұғымдарын пысықтау. Байқағыштықты, зейінді, қиялды дамыту. Ойынның құрал-жабдықтары. Бала қораптың ішінен бір суретті алып, атын атап, орнын анықтап үлкен суретке бекітеді. Мысалы, ұшақ жоғарыда аспанда ұшады, балық төменде су ішінде жүзеді.</p>	<p>«Он және сол». Мақсат-міндеттері. Үлкен және кішкентай заттарды ажыратуды жаттықтыру. Ойынның құрал-жабдықтары: үлкендігі әртүрлі ойыншықтар. Ойынның мазмұны: бір баланы ортаға шақырып, он қолына үлкен ойыншықты, сол қолына кішкентай ойыншықты ал деп тапсырма береді. Ойын осылай жалғаса береді.</p>

Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін жинау, қолдарын жуу. (мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)				
Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс-әрекеті, кітаптарды қарау және басқалар)	<p>Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттау; ертегілерді есте жаңғырту, кейіпкерлердің сөздерін қайталау. (коммуникативті дағдылар, көркем әдебиет, қазақ тілі, сөйлеуді дамыту)</p> <p>Театрды сахналау. «Ақымақ қасқыр» ертегі желісін қуыршақ театрымен сахналау.</p> <p>Музыкалық аспаптармен ойындар. Аспаптармен таныстыру. Күйлерді тыңдату. (музыка)</p> <p>Өнер бұрышында жабайы аңдар түрлерін мүсіндеу, жапсыру, суретін бояу. (шығармашылық дағдылар, сурет салу, жапсыру, мүсіндеу)</p> <p>Арт-терапия өткізу. (сурет салу)</p> <p>Қолдың ұсақ және ірі моторикасын дамытатын ойындар. (құрастыру)</p> <p>Еркін ойындар.</p>				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес)	«Қауіпсіздік ережесін біліп жүрейік».	Балалар отбасында өздігінен не істей алатыны туралы әңгімелесу.	Ата-аналармен жұмыс. Мақсаты: балабақшада және үйде балаларды сауықтыру және шынықтыру әдістеріне дұрыс көзқарасты қалыптастыру.	"Ата-аналар мен балалардың бірлескен демалысын қалай түрлендіруге болады?" тақырыбында әңгімелесу.	"Бала тәрбиесінде ата мен әженің алатын орны".